

MAŁOPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

Kraków, dnia 23 listopada 2016 r.

NS.9011.24.2016

**Prezydenci,
Starostowie**
wg rozdzielnika

Dotyczy: *nadzoru nad jakością wody pod kątem eliminacji zagrożenia bakterią Legionella sp.*

Szanowni Państwo,

realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności zmierzające do zapobiegania szerzeniu się chorób zakaźnych, zwracam się do Państwa, jako organów założycielskich/prowadzących dla placówek oświatowych, o podjęcie działań zmierzających do eliminacji zagrożenia związanego z obecnością bakterii *Legionella Sp.* w instalacji ciepłej wody użytkowej ww. obiektów.

Przybliżając Państwu przedmiotowe zagadnienie pragnę nadmienić, iż w okresie od marca do lipca 2016 r., **w placówkach oświatowych na terenie województwa małopolskiego**, zostały przeprowadzone kontrole jakości zdrowotnej ciepłej wody użytkowej. Przebadanych zostało ogółem 212 obiektów oświatowych. Przekroczenia dopuszczalnych norm dla bakterii *Legionella sp.* stwierdzono w 39 obiektach, w tym w 18 odnotowano skażenie wysokie bądź bardzo wysokie.

Uwzględniając skalę stwierdzonych nieprawidłowości (18 % skontrolowanych obiektów) oraz szacując związane z tym ryzyko zagrożenia epidemicznego uważam za **wskazane podjęcie zdecydowanych działań zmierzających do eliminacji bakterii *Legionella sp.* z sieci ciepłej wody użytkowej placówek oświatowych**. Przedmiotowe obiekty nie są wprawdzie obiektami zamieszkania zbiorowego, w których z mocy prawa należy badać wodę w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*, niemniej jednak są budynkami użyteczności publicznej, a zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz.U. z 2015 r. poz. 1989)

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie
31-202 Kraków, ul. Prądnicka 76
www.wsse.krakow.pl e-mail: wsse.krakow@pis.gov.pl
adres skrytki na ePUAP: /wssekrakow/skrytka
centrala tel.: (+48) 12 25 49 400, 12 25 49 555
sekretariat MPWIS tel.: (+48) 12 25 49 500, fax: (+48) 12 41 62 093
REGON: 000297394 / NIP: 677-10-27-767

woda w nich winna być wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych, którym niewątpliwie jest bakteria *Legionella sp.* Ponadto, w myśl § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. 2003 r. Nr 6 poz. 69 z późn. zm.), dyrektor placówki oświatowej zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce. W mojej ocenie, za szeroko rozumiane bezpieczne warunki pobytu, należy uznać również takie, w których ciepła woda będzie spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. 2015 r. poz. 1989).

Celem eliminacji potencjalnego zagrożenia bakterią *Legionella sp.*, w pierwszej kolejności należałoby zapobiegawczo przeprowadzić standardową procedurę czyszczenia i dezynfekcji instalacji ciepłej wody użytkowej, która może być przeprowadzona w przedstawiony poniżej sposób.

W przypadku przeprowadzania dezynfekcji termicznej woda w podgrzewaczach danego budynku powinna zostać ogrzana do temperatury co najmniej 70°C, w tym czasie wszystkie punkty czerpalne powinny być zamknięte, a pompa cyrkulacyjna powinna być włączona. Ten stan pracy instalacji powinien być utrzymany aż do uzyskania odpowiedniej temperatury w obiegu cyrkulacyjnym w punkcie zasilania podgrzewacza wodą. Temperatura na wyjściu z wymiennika ciepłej wody użytkowej, (jeżeli woda pochodzi z miejskiej sieci ciepłowniczej powinien to być kurek wody najbliższy wejścia sieci ciepłej wody użytkowej do budynku) winna wynosić co najmniej 65° C. Następnie należy przeprowadzić dezynfekcję termiczną punktów czerpalnych poprzez otwarcie i przepłukanie wszystkich kranów i prysznic w sieci. Czas płukania powinien wynosić od 5 do 30 minut. Istotnym jest aby woda w punkcie końcowym sieci osiągnęła wysoką temperaturę co będzie świadczyć o tym, iż dezynfekcja dotyczyła całej sieci. Jeżeli dezynfekcja termiczna nie odniesie zamierzonego skutku i w wynikach badań nadal będzie skażenie pałeczkami bakterii *Legionella sp.*, należy podjąć dalsze kroki zmierzające do obniżenia jej ilości poprzez przeprowadzenie dezynfekcji chemicznej instalacji ciepłej wody użytkowej budynku.

Procedurę postępowania oraz częstotliwość badań w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella sp.* określa Załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, zgodnie z którym, jako nie wymagające podjęcia specjalnych działań, określono skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej na poziomie poniżej 100 jtk pałeczek bakterii *Legionella sp.*

W tym miejscu, na podstawie wyników dotychczas prowadzonego nadzoru, zwracam uwagę, iż od problemu zanieczyszczenia bakterią *Legionella Sp*, nie są wolne również instalacje

cieplej wody użytkowej innych obiektów użyteczności publicznej, w tym domów pomocy społecznej oraz szpitali, a więc miejsc gdzie mogą lub przebywają osoby z obniżoną odpornością.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie proszę o przekazanie przedmiotowej informacji do dyrektorów placówek oświatowych jak również innych obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, celem wdrożenia działań mających na celu zapobieganie namnażaniu oraz zwalczanie bakterii z rodzaju Legionella.

Równocześnie w załączeniu przesyłam ulotkę informacyjną opracowaną przez Europejską Grupę Badawczą ds. Zakażeń Legionellozą zawierającą wskazówki i informacje dotyczące legionellozowego zapalenia płuc.

Z poważaniem

Małopolski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny

lek. wet. Jarosław Foremny
Dokument podpisany elektronicznie

Załączniki: Informacje ECDC dotyczące legionellozowego zapalenia płuc

Otrzymują:

1. Starosta Bocheński
2. Starosta Brzeski
3. Starosta Chrzanowski
4. Starosta Dąbrowski
5. Starosta Gorlicki
6. Starosta Krakowski
7. Starosta Limanowski
8. Starosta Miechowski
9. Starosta Myślenicki
10. Starosta Nowosądecki
11. Starosta Nowotarski
12. Starosta Olkusi
13. Starosta Oświęcimski
14. Starosta Proszowicki
15. Starosta Suski
16. Starosta Tarnowski
17. Starosta Wadowicki
18. Starosta Wielicki
19. Starosta Tatrzański
20. Prezydent Krakowa
21. Prezydent Nowego Sącza
22. Prezydent Tarnowa

Wyk. A. Kieres, tel.:12 25 49 463